

**Notă informativă
la proiectul hotărârii Guvernului
cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.935/2018
cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică**

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică a fost elaborat de către Biroul Național de Statistică.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Proiectul Hotărârii Guvernului are drept scop optimizarea structurii organizatorice ale Biroului Național de Statistică (BNS), în vederea eficientizării activității și a modernizării proceselor statistice. Acesta este elaborat în corespundere cu prevederile Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național (SSN) pentru perioada 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 954/2022 și a Programului de dezvoltare a SSN pentru anii 2023-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.503/2023. Proiectul va contribui la realizarea obiectivului din capitolul I, pct.1.33 din Programul de activitate a Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90/2023, precum și la implementarea activităților 1.5 și 2.8 reglementate în compartimentul ”Obiective și direcții prioritare” din Strategia de Reformă a Administrației Publice din Republica Moldova pentru anii 2023 – 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 126/2023.

Obținerea de către Republica Moldova a statutului de țară candidat pentru aderare la UE, pune față de sistemul statistic național, sarcini majore întru armonizarea statisticii naționale cu standardele și bunele practici europene, de transformări esențiale în activitatea de producție și diseminare de statistici oficiale. Ținând cont de importanța statisticilor oficiale, domeniul statistic face parte din *elementele fundamentale (Clusterul 1 care cuprinde 6 domenii/capitole cheie, printre care capitolul 18 - Statistici)* în procesul de negocieri pentru aderarea Republicii Moldova la UE. BNS, în calitate de autoritate centrală în domeniul statisticii oficiale, contribuie la toate domeniile în cadrul de cooperare cu Uniunea Europeană. Acest nou statut dictează necesitatea realizării activităților complexe întru alinierea statisticii naționale la acquis-ul UE, care presupun un complex amplu de lucrări sub aspect normativ, metodologic și operațional. Acest proces va necesita un efort suplimentar din partea BNS, care, împreună cu alte instituții de resort va fi antrenat nemijlocit în procesul de integrare europeană în domeniul statisticii oficiale. Iar, la rândul lor, necesită consolidarea capacităților instituționale ale BNS și, în special, a resurselor umane.

Întru eficientizarea activității statistice, BNS realizează o serie de optimizări a proceselor statistice, inclusiv: (i) digitalizarea chestionarelor statistice și eliminarea definitivă a colectării datelor pe suport de hârtie în favoarea colectării datelor prin metoda CAWI (Computer-assisted Web Interviewing); CAPI (Computer-assisted Personal Interviewing); CATI (Computer Assisted Telephone Interview); (ii) extinderea utilizării surselor de date administrative și alternative în activitatea statistică, (iii) modernizarea sistemului statistic informațional. Acest proces permite optimizarea numărului de personal dar și dictează necesitatea fortificării sectoarelor noi de activitate, pe care BNS le preconizează pe seama realocării resurselor umane în cadrul instituției.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu conține nemijlocit norme de armonizare cu legislația Uniunii Europene, dar totodată va contribui la implementarea mai accelerată a acquis-ului comunitar în domeniul statisticii.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În vederea atingerii finalităților expuse *supra*, proiectul conține următoarele prevederi:

1. **Consolidarea aparatului central (AC) al BNS** prin ajustarea structurii organizatorice, cu includerea noilor subdiviziuni și fortificarea altor subdiviziuni, cu funcții de dezvoltare a cadrului normativ, inclusiv a normelor metodologice, dezvoltarea producerii și diseminării statisticilor în corespundere cu standardele UE și utilizarea noilor surse și metode, cu suplimentarea cu 2 unități a AC față de numărul actual ,
2. **Reducerea personalului BNS,**
3. **Excluderea din statele de personal ale BNS a operatorilor de interviu** responsabili de colectarea datelor în cadrul cercetărilor gospodăriilor casnice (150 unități) și de înregistrare lunară a prețurilor pentru elaborarea Indicelui Prețurilor de Consum (20 unități) și contractarea acestora în baza contractelor individuale de muncă pentru executarea unor anumite lucrări;

1. Consolidarea aparatului central (AC) al BNS:

Principalele ajustări și modificări prevăzute în proiectul structurii organizatorice a AC al BNS includ:

a) fortificarea subdiviziunilor responsabile de:

- securitatea informației și protecția datelor cu caracter personal (crearea Secției privind protecția datelor cu caracter personal);
- coordonarea activității statistice în procesul de integrare europeană, în cadrul SSN (Direcția integrare europeană și coordonare internațională);
- elaborarea și implementarea metodologiilor și lucrărilor statistice noi/renovate întru armonizarea cu acquis-ul comunitar (Direcția generală metode statistice);
- aplicarea metodelor statistice avansate cu activități ce țin de: (i) implementarea managementului calității atât la nivelul BNS cât și ale SSN în ansamblu; (ii) utilizarea noilor metode de colectare a datelor statistice (CAPI, CAWI, CATI etc.) (Secția managementul calității în cadrul Direcției generale metode statistice);
- instruirea în domeniul statistic atât pentru instituțiile din cadrul SSN, precum și furnizorii și utilizatorii de date statistice, în special utilizatorii din cadrul organelor administrației publice centrale și locale (fortificarea Direcției instruire în statistica oficială);
- dezvoltarea și menținerea la nivelul cerințelor actualizate a Sistemului Informațional Statistic (fortificarea Direcției generale tehnologii informaționale);
- utilizarea Sistemelor Informaționale Geografice (SIG) în producerea și diseminarea statisticilor oficiale, în special în profil teritorial, în conformitate cu practicile avansate ale țărilor UE (fortificarea Direcției sisteme informatice geografice);
- compilarea statisticilor macroeconomice prin elaborarea lucrărilor statistice noi, foarte solicitate în prezent (tabelul resurse-utilizări; implementarea sistemului conturilor naționale ale Uniunii Europene ESA-2010; perfecționarea estimării economiei neobservate, estimarea economiei ilegale; implementarea indicelui armonizat al prețului de consum conform cerințelor UE) (fortificarea Direcției conturi naționale);
- diseminarea informațiilor, în special diseminarea datelor aferente Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (fortificarea Direcției diseminare și comunicare),
- recensăminte, inclusiv recensământul populației și al locuințelor – activitate statistică de importanță și complexitate majoră, planificată pentru anul 2024, precum și recensământul agricol – exerciții care sunt realizate în mod obligatoriu și pe bază regulată de statele lumii, fiind obligatorii pentru realizare cu o periodicitate de o dată la zece ani în statele UE.

b) crearea subdiviziunilor noi antrenate în activități ce țin de inovații în activitatea statistică, inclusiv elaborarea statisticilor experimentale și utilizarea instrumentelor inovatoare în statistică utilizând datele disponibile precum: (i) surse de date administrative (registre și surse informaționale de stat); (ii)

surse de date private (e.g. a companiilor din domeniul energetic, telecomunicațiilor etc); (iii) utilizarea datelor scanate (utilizarea datelor deținute de rețelele de comerț și farmaceutice în calitate de sursă suplimentară pentru elaborarea Indicelui Prețurilor de Consum); (iv) explorarea aplicării datelor mari („Big Data”) și a altor surse de date netradiționale împreună cu tehnici de „web scraping” și de învățare automată (machine learning) pentru producerea statisticilor oficiale.

2. Reducerea personalului BNS:

Actualmente, numărul total de unități conform statelor de personal ale Biroului constituie 710 unități. După reorganizare, numărul de unități **va constitui 484**, inclusiv în aparatul central **249 unități** și subdiviziunile teritoriale de statistică **235 unități** (de cca 2 ori mai puțin față de situația în prezent). Astfel, reducerea de personal constituie 226 unități (circa 30 %), din care vor fi lichidate peste 70 de unități cu statut de funcționar public. Adicional, anual vor fi contractați în baza contractelor individuale de muncă; în baza contractelor individuale de muncă anuale, 240 operatori de interviu pentru: efectuarea cercetărilor în gospodăriile casnice, efectuarea cercetării prețurilor de consum, precum și efectuarea cercetării micilor producători agricoli. Finanțarea va fi efectuată din contul bugetului de stat, prevăzut pentru realizarea Programului lucrărilor statistice.

Este de remarcat faptul că, reducerea propusă vine după reducerea de acum cinci ani, când în rezultatul **reformeii administrației publice centrale** în conformitate cu Strategia privind reforma administrației publice pentru anii 2016-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 911/2016, numărul de unități al BNS **a fost redus cu 203 unități în anul 2018**.

Astfel, numărul total de unități efectiv reduse în ultimii cinci ani (în perioada 2018 – 2023) va constitui 431 unități (din care 203 unități reduse în 2018 și 226 unități propuse spre reducere prin prezentul proiect de hotărâre).

3. Excluderea din statele de personal al BNS a operatorilor de interviu responsabili de colectarea datelor în cadrul cercetărilor gospodăriilor casnice (150 unități) și de înregistrare lunară a prețurilor pentru elaborarea Indicelui Prețurilor de Consum (20 unități) și contractarea acestora în baza contractelor individuale de muncă pentru executarea acestor lucrări;

Excluderea unităților menționate din statele de personal, contribuie la micșorarea numărului de salariați per întreg sistemul statistic național și numărul total de angajați ai autorităților publice per ansamblu și va crea condiții favorabile pentru salarizarea personalului în dependență de rezultatele efective realizate și nu conform salariului tarifar stabilit prin cadrul normativ de salarizare în sectorul bugetar, achitat fără a ține cont de randamentul efectiv al personalului.

Referitor la noua **organigramă** propusă în anexa nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică, menționăm că, s-a ținut cont de design-ul recomandat prin Anexa nr. 2 la Structura-tip a Regulamentului privind organizarea și funcționarea ministerului, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 595/2017.

Totodată, organigrama a fost ajustată la specificul structurii BNS și în raport cu prevederile art. 15 alin (6) lit. e) din Legea nr. 98/2012 *directorul general, stabilește, prin ordin, domeniile de activitate ale directorilor generali adjuncți.*

În contextul celor enunțate, organigrama redă grafic modul de organizare și relaționare dintre subdiviziunile BNS și conducerea BNS, precum și dintre exponenții cu drept decizional a autorității publice, având la bază atât principiul subordonării cât și al coordonării.

Luând în considerare lucrările de pregătire și realizare a recensământului populației și al locuințelor din 2024, apogeul cărora va reveni perioadei din primul semestru 2024, termenul de punere în aplicare a prevederilor hotărârii Guvernului se propune a fi din 1 septembrie 2024, cu excepția pct. 1 sbp.1) lit. b) care va intra în vigoare după o lună de la data publicării acesteia.

5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prezentului proiect nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Proiectul de Hotărâre nu implică modificarea, elaborarea sau abrogarea unor acte normative.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
În vederea respectării exigențelor <i>Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional</i> , anunțul de intenție privind elaborarea proiectului actului normativ a fost plasat pe pagina web oficială a BNS www.statistica.gov.md , la compartimentul <i>Transparența decizională</i> , rubrica <i>Procesul decizional</i> , precum și pe portalul web www.particip.gov.md .
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție, conform art. 35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Proiectul hotărârii nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate.
10. Constatările expertizei juridice
Proiectul va fi supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.
11. Constatările altor expertize
Analiza de impact a fost consultată cu Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor, întru respectarea prevederilor pct. 11 sbp. 2 ¹) din Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, de propunerile cărora s-a ținut cont la definitivarea proiectului.

**Director general al Biroului
Național de Statistică**

Oleg CARA